

KOMITET CYTOBIOLOGII PAN

02- 093 Warszawa, ul. Pasteura 3

Tel. 22-58-92-357, Fax 22-822-53-42

REZOLUCJA KOMITETU CYTOBIOLOGII PAN W SPRAWIE DYWERSYFIKACJI SPOSOBÓW

UZYSKANIA ŚRODKÓW NA DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWĄ

przyjęta na posiedzeniu plenarnym w dniu 26 października 2010

W celu zwiększenia szans polskich uczonych pracujących w dziedzinie nauk biomedycznych w zdobywaniu środków unijnych na inicjowane przez nich projekty niezbędna jest dywersyfikacja środków na podstawowe badania naukowe, zarówno z budżetu Państwa, jak też ze szczególnym uwzględnieniem środków pozabudżetowych. Zdaniem Komitetu, dywersyfikacja ta powinna polegać na:

1. utrzymaniu, a nawet powiększeniu środków z budżetu państwa przyznawanych podstawowym jednostkom naukowym (naukowo-dydaktycznym) na statutową działalność badawczą oraz na badawcze projekty własne, przy czym środki te powinny być przyznawane w drodze konkursów, w których jednym z zasadniczych kryteriów winna być innowacyjność oraz cel nadrzędny w postaci aplikacji o fundusze poprzez odpowiednie Centrum i/lub o fundusze europejskie. Środki na ten cel mogłyby także być uzyskane w drodze włączenia wszystkich (publicznych i niepublicznych) instytucji naukowych i naukowo-dydaktycznych do **listy instytucji pożytku publicznego, na rzecz których każdy obywatel mógłby dokonać odpisu 1% od podatku PIT**
2. ułatwieniu osobom prawnym oraz osobom fizycznym przeznaczania swoich środków finansowych oraz innych walorów materialnych na potrzeby jednostek i zespołów naukowo-badawczych, poprzez:
 - a. ułatwienie procedury bezpośrednich darowizn (finansowych lub rzeczowych) na cele naukowe dla wybranych przez darczyńcę instytucji naukowych z redukcją lub całkowitym uwolnieniem takowych od podatku
 - b. ułatwienie procedury tworzenia funduszy/fundacji, których celem statutowym byłoby wspieranie rozwoju nauki/nauk biomedycznych w Polsce, a także uproszczenie regulaminów ich funkcjonowania (prawo o fundacjach) w celu zarówno ułatwienia zarządzania, jak też aplikacji.

Uzasadnienie

Badania w dziedzinie nauk biomedycznych, a więc reprezentowanych przez Komitet Cytobiologii, należą do najdroższych. Pomimo to dorobek polskich uczonych, zajmujących się tymi dziedzinami wiedzy, jest doceniany w europejskim i światowym środowisku naukowym, poprzez publikacje w renomowanych czasopismach fachowych, liczne cytowania tychże, a także zaproszenia do udziału w międzynarodowych gremiach (komitetach naukowych, redakcyjnych itd). Bolączką środowiska (znajdującą zresztą swoje odbicie w niektórych wypowiedziach PT Ministra Nauki) jest niska reprezentacja projektów badawczych inicjowanych przez polskich uczonych wśród badań fundowanych przez Komisję Europejską (EC) w ramach kolejnych Programów Ramowych oraz przez Europejską Radę Naukową (ERC).

W opinii Komitetu Cytobiologii PAN, wdrażany zespół ustaw o NCN, NCBR oraz o zasadach finansowania nauki, zmieniających zasady organizacji i finansowania nauki, *de facto* zmniejsza szanse polskich uczonych z reprezentowanych przez Komitet dziedzin na sukces w postaci uzyskania środków na własne projekty z funduszy EC i ERC. Jednym z możliwych skutków wdrożenia w/w ustaw jest bowiem przesunięcie większości środków z budżetu państwa na finansowanie dużych projektów z dyscyplin i o tematyce wybranej/narzuconej przez właściwe Rady Programowe obydwu Centrów, oraz – z drugiej strony – na finansowanie wąskich projektów doktoranckich o małym ryzyku (obliczonych na uzyskanie stopnia naukowego). Założenie to może spowodować eliminację finansowania budżetowego dla dziedzin/tematów reprezentowanych przez nielicznych polskich uczonych lub przez pojedyncze w skali kraju zespoły, pomimo ich wysokiej wartości merytorycznej. W wymienionych regulacjach prawnych, a także – przynajmniej jak dotychczas - w wyływających z nich rozporządzeniach, brak natomiast prowizji zabezpieczającej środki finansowe na realizację projektów badawczych o wysokim ryzyku niepowodzenia (i potencjalnie wielkim znaczeniu w przypadku sukcesu) oraz na badania pilotowe i typu 'feasibility studies', będące niezbędnym, bezpośrednim przygotowaniem do aplikacji zarówno o granty fundowane przez NCN lub NCBR, jak też zwłaszcza, o fundusze europejskie.